

Bryssel 24.9.2020
COM(2020) 591 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

EU:n digitaalisen rahoituksen strategiasta

1. Tausta

Rahoituksen tulevaisuus on digitaalinen: kuluttajien ja yritysten rahoituspalvelujen digitaalinen käyttö lisääntyy jatkuvasti, innovatiiviset markkinatoimijat ottavat käyttöön uusia teknologioita ja nykyiset liiketoimintamallit muuttuvat. Digitaalinen rahoitus on auttanut kansalaisia ja yrityksiä vastaamaan covid-19-pandemian aikaansaamaan ennennäkemättömään tilanteeseen. Esimerkiksi sähköinen tunnistus on mahdollistanut sen, että kuluttajat ovat voineet avata tilejä ja käyttää useita rahoituspalveluja etäältä. Kasvava osuus kaupoissa tehtävistä maksuista on nyt digitaalisia lähimaksuja, ja verkko-ostot (sähköinen kaupankäynti) ovat lisääntyneet huomattavasti. Rahoitusteknologian ratkaisut ovat auttaneet laajentamaan ja nopeuttamaan lainojen saamista, myös valtioiden covid-19-kriisin vuoksi tukemia lainoja. Digitaalisten infrastruktuurien turvallisen ja luotettavan toiminnan varmistamisen merkitys on kasvanut, koska yhä useammat ihmiset käyttävät rahoituspalveluja verkossa, ja myös rahoitusalan työntekijät työskentelevät etäältä.

Jos joitakin epäilyksiä vielä oli, nyt on selvää, että digitaalisella rahoituksella on paljon tarjottavaa, ja EU:n kansalaiset ja yritykset ovat valmiita tarttumaan tähän mahdollisuuteen.

EU:n on hyödynnettävä tätä kokonaisvaltaisesti elpymisstrategiassaan, jotta pandemian aiheuttamat sosiaaliset ja taloudelliset vauriot voidaan korjata.¹ Digitaalitekniikoilla on keskeinen tehtävä EU:n talouden uudelleenkäynnistämässä ja nykyaikaistamisessa kaikilla toimialoilla. Niiden ansiosta EU:sta voi tulla johtava globaali digitaalinen toimija. Rahoituspalvelujen käyttäjät on kuitenkin myös suojattava riskeiltä, joita aiheutuu, kun riippuvuus digitaalisesta rahoituksesta kasvaa.

EU:n digitaalisen muutoksen tukeminen on komission ensisijainen tavoite, kuten todettiin aiemmin tänä vuonna² ja äskettäin elpymissuunnitelman³ yhteydessä. Euroopan rahoitusallalla voidaan hyödyntää useita eri jäsenvaltioissa toteutettuja innovatiivisia hankkeita ja sen johtavaa asemaa digitaalisten maksuteknologioiden kaltaisilla aloilla. Digitaalisen rahoituksen käyttöönotto edistää taloutemme ja yhteiskuntamme kokonaisvaltaista digitaalista muutosta. Tämä tuo merkittäviä etuja sekä kuluttajille että yrityksille.

Digitaalisen innovaation keskeiset suuntaukset (2 jakso). huomioon ottaen tässä tiedonannossa esitetään digitaalisen rahoituksen strateginen tavoite Euroopassa (3 jakso) ja neljä painopistettä ja niihin liittyvää toimea, jotka aiotaan toteuttaa. Tavoitteena on, että kuluttajat ja yritykset voivat nauttia digitaalisen rahoituksen hyödyistä siten, että samalla lievennetään riskejä (4 jakso). Tiedonanto perustuu vuoden 2018 rahoitusteknologian toimintasuunnitelmaan⁴ ja Euroopan valvontaviranomaisten tekemään työhön. Lisäksi siinä

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Euroopan h-hetki: korjaamalla ja kehittämällä parempaa seuraavalle sukupolvelle” (COM(2020) 456 final, 27.5.2020).

² Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa” (COM(2020) 67 final, 19.2.2020).

³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Euroopan h-hetki: korjaamalla ja kehittämällä parempaa seuraavalle sukupolvelle” (COM(2020) 456 final).

⁴ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”FinTech-toimintasuunnitelma Euroopan rahoitusalan kilpailukyvyyn ja innovatiivisuuden parantamiseksi” (COM(2018) 109 final, 8.3.2018).

on hyödynnetty tietoja, joita on saatu julkisen kuulemisen yhteydessä annetuista vastauksista ja vuoden 2020 alkupuoliskolla pidetyistä digitaalista rahoitusta käsittelevistä tiedotuskampanjoista⁵, sekä Euroopan parlamentin digitaalista rahoitusta käsittelevästä mietinnöstä⁶, rahoitusinnovoinnin sääntelyesteitä käsittelevän asiantuntijaryhmän raportista⁷, pääomamarkkinaunionin korkean tason foorumin suosituksista⁸ sekä kestäväää ja digitaalista Eurooppaa varten laaditusta pk-yritysstrategiasta⁹ peräisin olevia tietoja.

Maksupalveluilla on keskeinen asema digitaalisissa rahoituspalveluissa, koska ne ovat innovoinnin terävintä kärkeä ja ratkaisevan tärkeitä digitaalisen talouden tukemisessa. Digitaalisten maksuratkaisujen ansiosta ihmiset ja yritykset pystyvät maksamaan turvallisesti ja tehokkaasti. Ne ovat välttämättömiä kaupoissa ja sähköisessä kaupankäynnissä tehtävien ostosten maksamisessa, laskujen maksamisessa, lainojen tai kiinnitysten takaisinmaksamisessa, rahan siirtämisessä sekä palkkojen ja eläkkeiden maksamisessa. Siksi niitä varten tarvitaan erityisiä poliittisia toimenpiteitä, joita on kehitetty EU:n vähittäismaksustrategiaa koskevassa tiedonannossa, joka julkaistaan yhdessä tämän tiedonannon¹⁰ kanssa.

2. Tausta: digitaalisten innovaatioiden suuntaukset

Talouden digitaalinen muutos on muuttanut myös rahoituspalvelujen innovointi- ja liiketoimintamalleja.

Innovaatiot ovat yhä useammin digitaalisia, mikä helpottaa yritysten kasvua. Innovaatiot koskevat entistä useammin uusia tuotteita, prosesseja tai liiketoimintamalleja, joissa käytetään digitaalisia teknologioita. Tietotekniset järjestelmät eivät ole enää pelkkiä tukitoimintoja, vaan yhdessä asianmukaisen ohjelmiston kanssa niistä on tullut monissa yrityksissä liiketoimien ydintä. Tämä johtuu siitä, että digitalisaatio tarjoaa merkittäviä uusia mahdollisuuksia: digitaaliset verkot ja tietopalvelut lisäävät yleisesti mittakaavaetuja, jolloin entistä laadukkaampia palveluja saadaan edullisemmin.

Innovaatiosykli nopeutuvat ja perustuvat entistä enemmän avoimuuteen ja yhteistyöhön Digitaalisia teknologioita ja sovelluksia rakennetaan yhä useammin modulaarisesti, ja ne ovat toisiinsa yhteydessä sovellusliittymien (API) kautta. Niiden ansiosta palveluja voidaan yksilöidä aiempaa paremmin asiakkaan tarpeiden mukaan. Ne

⁵ https://ec.europa.eu/info/publications/digital-finance-outreach-2020_en

⁶ Digitaalista rahoitusta koskeva mietintö suosituksista komissiolle ”Digital Finance: emerging risks in crypto-assets - regulatory and supervisory challenges in the area of financial services, institutions and markets” (2020/2034(INL)),

[https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2020/2034\(INL\)&l=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2020/2034(INL)&l=en)

⁷ Euroopan komission kesäkuussa 2018 perustama rahoitusinnovoinnin sääntelyesteitä käsittelevä asiantuntijaryhmä julkaisi 13. joulukuuta 2019 suosituksensa siitä, miten voidaan luoda soveltuva kehys teknologiaa hyödyntävälle rahoituspalvelujen tarjonnalle. https://ec.europa.eu/info/publications/191113-report-expert-group-regulatory-obstacles-financial-innovation_en

⁸ https://ec.europa.eu/info/publications/cmu-high-level-forum_en

⁹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, Pk-yritysstrategia kestäväää ja digitaalista Eurooppaa varten (COM(2020) 103, 10.3.2020) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0103&qid=1600936056874&from=FI>

¹⁰ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle EU:n vähittäismaksustrategiasta (COM(2020) 592).

tarjoavat myös mahdollisuuksia kokeiluihin ja eri toimijoiden väliseen yhteistyöhön. Tällä voi olla monia seurauksia tapaan, jolla rahoituspalveluja tarjotaan.

Tiedosta on tulossa tietoteknisen infrastruktuurin ohella innovoinnin keskeinen voimavara. Tieto on rahoituspalveluissa tärkeämpää kuin koskaan. Digitaalisen tiedon saatavuuden ansiosta tulevia tapahtumia voidaan ennustaa entistä tarkemmin, mikä mahdollistaa yksilöllisten palvelujen tarjoamisen. Yhdistettyjä tietokokonaisuuksia analysoimalla saadaan laajempi näkemys kuin kunkin tietokokonaisuuden analysoinnista erikseen. Tietystä tietokokonaisuudesta saadaan enemmän taloudellisia etuja, kun useat osapuolet pääsevät käsittelemään sitä samanaikaisesti. Tietojen arvon maksimoimiseksi on käytettävä myös oheisteknologioita. Tietoteknistä infrastruktuuria säilytetään entistä enemmän pilvipalveluissa, minkä ansiosta toiminta on erittäin joustavaa ja pääsy pitkälle kehitettyyn tietojenkäsittelyteknologiaan helpompaa. Nämä kehityskulut tuovat esiin myös uusia tärkeitä kysymyksiä kuluttajien suojelusta ja heidän tietojensa vastuullisesta käytöstä.

Innovointi muuttaa myös markkinarakenteita. Monet menestyneet rahoitusteknologian start up -yritykset ovat syntyneet Euroopassa. Vakiintuneissa yrityksissä tehdään perustavanlaatuisia muutoksia liiketoimintamalleihin, usein yhteistyössä rahoitusteknologian yritysten kanssa. Sekä isot (”BigTech”) että pienet teknologiayritykset toimivat aiempaa aktiivisemmin rahoituspalvelujen alalla. Tällainen kehitys muuttaa kuluttajille, käyttäjille ja rahoitusvakaudelle aiheutuvien riskien luonnetta, ja sillä voi myös olla merkittävä vaikutus kilpailuun rahoituspalvelujen alalla.

3. EU:n strateginen tavoite: otetaan käyttöön digitaalinen rahoitus kuluttajien ja yritysten eduksi

EU:n ja sen rahoitusalan on hyödynnettävä nämä kehityssuuntaukset ja kaikki digitaalisen vallankumouksen tarjoamat mahdollisuudet.

EU:n on edistettävä digitaalista rahoitusta vahvojen eurooppalaisten markkinatoimijoiden johdolla.

Tavoitteena on, että eurooppalaiset kuluttajat ja yritykset pystyvät hyötymään digitaalisesta rahoituksesta.

EU:n olisi edistettävä eurooppalaisiin arvoihin perustuvaa digitaalista rahoitusta ja riskien vakaata sääntelyä.

Sidosryhmien kuulemiset ympäri Eurooppaa ovat osoittaneet, että tällä tavoitteella on laaja ja vahva kannatus. Siihen on monia syitä:

- Digitaalisen rahoituksen käyttöönotto vapauttaisi innovointia ja loisi mahdollisuuksia **kehittää entistä parempia rahoitustuotteita kuluttajille**, myös ihmisille, jotka eivät nykyisellään pysty käyttämään rahoituspalveluja. **Se avaa uusia tapoja ohjata rahoitusta EU:n yrityksille**, erityisesti pk-yrityksille.
- Digitaalisen rahoituksen edistäminen **tukisi näin ollen EU:n taloudellisen elpymisen strategiaa ja laajempaa talouden muutosta**. Se avaisi uusia kanavia saada liikkeelle rahoitusta **vihreän kehityksen ohjelman ja uuden EU:n teollisuusstrategian** tueksi.

- Koska digitaalinen rahoitus ei noudata maiden rajoja, sillä **pystytään myös edistämään rahoitusmarkkinoiden yhdentämistä pankkiunionissa ja pääomamarkkinaunionissa¹¹** ja siten vahvistamaan EU:n talous- ja rahaliittoa.
- Vahva ja elinvoimainen EU:n digitaalisen rahoituksen toimiala **vahvistaisi myös EU:n kykyä säilyttää avoin strateginen riippumattomuus rahoituspalveluissa ja vahvistaa sitä** sekä laajemmin kykyä säännellä ja valvoa rahoitusjärjestelmää, jotta EU:n rahoitusvakautta ja EU:n arvoja voidaan suojella.

Tämän strategisen tavoitteen saavuttamiseksi seuraavassa jaksossa esitetään neljä painopistettä, jotka ohjaavat toimia jäljellä olevalla toimikaudella, sekä useita niitä tukevia toimenpiteitä.

4. EU:n rahoitusalan digitaalisen muutoksen neljä painopistettä

Edellä esitettyjen suuntausten ja tavoitteiden perusteella ja tämän strategian taustalla olevaan julkiseen kuulemiseen osallistuneiden vastaajien suuren enemmistön tukemana¹² on asetettu neljä painopistettä, jotka ohjaavat EU:n toimia digitaalisen muutoksen edistämiseksi vuoteen 2024.

Ensimmäisenä painopisteenä on puuttua rahoituspalvelujen digitaalisten sisämarkkinoiden hajanaisuuteen, jotta eurooppalaiset kuluttajat voivat saada rajatylittäviä palveluja ja eurooppalaiset rahoitusalan yritykset laajentaa digitaalista toimintaansa (4.1). Monet yritykset ovat vahvistaneet, että laajeneminen rajojen yli on niille olennaisen tärkeää, koska verkkopalvelujen kehittäminen on kallista mutta niiden toistaminen edullista, minkä lisäksi ne usein edellyttävät laajaa käyttöönottoa. Mahdollisten markkinoiden laajentaminen rajojen yli helpottaisi tällaisten palvelujen kehittämiseen tarvittavien varojen keräämistä. Näin kuluttajat pääsevät käyttämään aidosti rajat ylittäviä palveluja. Toimintaansa laajentavat yritykset pystyvät ehkä myös tarjoamaan kyseisiä palveluja aiempaa edullisemmin ja laadukkaammin.

Toisena painopisteenä on varmistaa, että EU:n sääntelykehyksellä helpotetaan digitaalista innovointia kuluttajien ja markkinoiden tehokkuuden eduksi (4.2). Hajautetun tilikirjan teknologiaan tai tekoälyyn perustuvilla tai niitä hyödyntävillä innovaatiolla voidaan parantaa kuluttajien ja yritysten rahoituspalveluja. Rahoituspalvelujen sääntelykehyksellä pitäisi varmistaa, että niitä käytetään vastuullisesti EU:n arvoja noudattaen. Entistä laajemmat, nopeammat ja avoimemmat sekä entistä enemmän yhteistyöhön perustuvat innovaatio- ja ekosysteemit edellyttävät, että EU:n rahoituspalvelujen lainsäädäntöä ja valvontakäytäntöjä tarkistetaan ja mukautetaan säännöllisesti. Näin voidaan varmistaa, että niillä tuetaan digitaalista innovointia ja että ne ovat edelleen tarkoituksenmukaisia ja merkityksellisiä markkinoiden kehittyvissä toimintaympäristöissä.

Kolmantena painopisteenä on luoda datavetoisen innovoinnin edistämiseksi eurooppalainen rahoitusdata-avaruus, joka perustuu Euroopan datastrategiaan ja jolla

¹¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Pääomamarkkinaunioni ihmisille ja yrityksille – uusi toimintasuunnitelma” (COM(2020) 590).

¹² https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2020-digital-finance-strategy_en

edistetään datan saatavuutta ja datan yhteiskäyttöä rahoitusallalla (4.3)¹³. EU on varmistanut, että yritykset, myös rahoitusalan yritykset, julkaisevat kattavia taloudellisia ja muita tietoja toiminnastaan ja tuotteistaan. Se on myös ollut ensimmäisenä aloittamassa maksutilejä koskevan datan yhteiskäyttöä osana tarkistettua maksupalveludirektiiviä. Lisätoimenpiteet, joilla edistetään datan yhteiskäyttöä sekä toimialojen keskinäistä ja sisäistä avoimuutta tietosuoja- ja kilpailusääntöjen mukaisesti, auttavat rahoitusallaa hyödyntämään datavetoista innovointia täysimääräisesti. Tämä kannustaa luomaan innovatiivisia tuotteita kuluttajille ja yrityksille ja tukee laajempia poliittisia tavoitteita, kuten datan sisämarkkinoiden luomista. Se edistää myös niiden tietojen saatavuutta, joita tarvitaan kanavoimaan rahoitusta kestävien investointien tueksi.

Neljäntenä painopisteenä on puuttua digitaaliseen muutokseen liittyviin uusiin haasteisiin ja riskeihin (4.4). Rahoituspalveluja siirretään digitaalisiin toimintaympäristöihin, joiden ekosysteemit ovat hajanaisia. Tämän vuoksi yhteenliittyneet digitaalisten palvelujen tarjoajat joutuvat osittain rahoitussääntelyn ja -valvonnan ulkopuolelle. Digitaalisen rahoituksen vuoksi voimassa olevilla sääntely- ja valvontakehyksillä voi siksi olla aiempaa hankalampaa suojata rahoitusvakautta ja huolehtia kuluttajansuojasta, markkinoiden yhtenäisyydestä, oikeudenmukaisesta kilpailusta ja turvallisuudesta. Näihin riskeihin on puututtava, jotta voidaan varmistaa, että digitaalisella rahoituksella voidaan tarjota kuluttajille ja yrityksille aiempaa parempia rahoitustuotteita. Komissio kiinnittää siksi erityistä huomiota periaatteeseen, jonka mukaan **samanlaiseen ja riskeiltään samankaltaiseen toimintaan sovelletaan samoja sääntöjä**, etenkin, jotta voidaan varmistaa nykyisten rahoituslaitosten ja uusien markkinatoimijoiden tasapuoliset toimintaedellytykset.

Komissio kiinnittää näissä neljässä painopisteessä erityistä huomiota siihen, että **digitaalisen rahoituksen kuluttajille tarjotavia uusia mahdollisuuksia edistetään ja kuluttajia suojellaan tarvittaessa**. Tässä noudatetaan varsinkin tietosuojasääntöjä, etenkin yleistä tietosuojasetusta¹⁴.

Komissio on myös edelleen sitoutunut jatkamaan tiivistä yhteistyötä kansainvälisten kumppanien kanssa, koska digitaalisen rahoituksen edut voidaan valjastaa parhaiten käyttöön, jos niiden käyttöönotto perustuu kansainvälisiin periaatteisiin ja standardeihin.

4.1. Digitaalisten sisämarkkinoiden hajanaisuuden poistaminen

Digitaalisen rahoituksen strategian tarkoituksena on hyödyntää sisämarkkinoiden tarjotavia mahdollisuuksia, jotta kuluttajille ja yrityksille voidaan tarjota digitaalisista rahoituspalveluista saatavat edut. Digitaalisten rahoituspalvelujen moitteettomasti toimivat sisämarkkinat auttavat parantamaan rahoituspalvelujen saatavuutta EU:n kuluttajille ja vähittäissijoittajille entistä innovatiivisempien, monipuolisempien ja kokonaisvaltaisempien pankki-, sijoitus- ja vakuutuspalvelujen avulla.

¹³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, Euroopan datastrategia (COM(2020) 66 final, 19.2.2020).

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus).

- *Digitaalisten identiteettien yhteentoimivan käytön mahdollistaminen EU:n laajuisesti*

EU:n olisi toteutettava vuoteen 2024 mennessä vakaa oikeudellinen kehys, joka mahdollistaisi yhteentoimivien digitaalista identiteettiä koskevien ratkaisujen käytön. Niiden avulla uudet asiakkaat voisivat oppia rahoituspalvelujen käytön ("aloittaa asiakassuhteen") nopeasti ja helposti. Tämän kehysten pitäisi perustua aiempaa yhdenmukaistetuimpiin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskeviin sääntöihin sekä sähköistä tunnistamista ja sähköisiin transaktioihin liittyviä luottamuspalveluja koskevaan tarkistettuun kehukseen (eIDAS-asetus)¹⁵. Asiakkaiden tietoja pitäisi pystyä sen nojalla käyttämään uudelleen, jos siihen on saatu kuluttajalta tietoinen suostumus, joka perustuu täydelliseen avoimuuteen kyseisenlaisen uudelleenkäytön seurauksista ja vaikutuksista.

Viimeaikaiset rajoitustoimet ovat osoittaneet, miten olennaisia sujuvasti toimivat digitaaliset rahoituspalvelut ovat etäyhteyksiä vuorovaikutuksessaan käyttäville kuluttajille ja yrityksille. Paljon on kuitenkin vielä tehtävä, jotta etäältä tapahtuva "asiakassuhteen aloittaminen" olisi tehokasta ja saumatonta. Sen olisi toimittava sekä kotimaassa että rajatylittävästi, ja siinä olisi noudatettava kaikilta osin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevia vaatimuksia. Lisäksi siinä olisi pyrittävä helpottamaan muiden asiakassuhteen aloittamista koskevien sääntelyvaatimusten noudattamista, esimerkiksi asiakkaan soveltuvuuden arviointia tiettyjen sijoitustuotteiden osalta. Komissio aikoo helpottaa asiakassuhteen etäältä tapahtuvaa turvallista aloittamista rahoituspalvelujen tarjoajien osalta koko EU:ssa kolmivaiheisesti.

Ensinnäkin komissio kehottaa nyt Euroopan pankkiviranomaista (EPV) laatimaan ohjeita tiiviissä yhteistyössä muiden Euroopan valvontaviranomaisten kanssa vuoden 2021 kolmanteen neljänneksen mennessä. Ohjeilla pyritään varmistamaan, että asiakassuhteen aloittamista varten tarvittavaan tunnistamiseen ja todentamiseen liittyvät osatekijät lähentyvät entisestään. Tämä koskee myös tapaa ja laajuutta, joilla rahoituspalvelujen tarjoajat pystyvät käyttämään kolmansien osapuolten, myös muiden rahoituspalvelujen tarjoajien, tekemiä asiakkaan tuntemisvelvollisuuteen liittyviä prosesseja. Tämän ohella komissio alkaa Euroopan tietosuojaneuvoston kanssa selkeyttää kaikkia tietosuojanäkökohtia, jotka koskevat asiakassuhteen aloittamiseen liittyvien tietojen käyttämistä uudelleen muihin tarkoituksiin (esim. asiakassuhteen aloittaminen toisen tarjoajan kanssa ja mahdollisuus käyttää muita kuin pankkialan palveluita).

Toiseksi osana uutta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa kehystä varten annettavia tulevia lainsäädäntöehdotuksia komissio aikoo määrittää tarkemmin ja yhdenmukaistaa entisestään asiakkaan tuntemisvelvollisuuteen liittyviä vaatimuksia. Näin voidaan helpottaa innovatiivisten teknologioiden käyttöä ja luoda mahdollisuudet saumattomaan rajatylittävään toimintaan. Eri jäsenvaltioissa ei näin ollen tarvitse soveltaa eri prosesseja tai noudattaa lisävaatimuksia. Tämä helpottaa asiakkaiden tunnistamista ja heidän valtuustietojensa tarkistamista ja samalla varmistetaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevan riskiperusteisen lähestymistavan noudattaminen kaikilta osin. Tämä

¹⁵ Asetus (EU) N:o 910/2014 sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 73–114).

voitaisiin esimerkiksi tehdä ilmoittamalla, mitä henkilöasiakirjoja tarvitaan henkilöllisyyden varmentamiseen, ja täsmentämällä, mitä teknologioita voidaan käyttää henkilöllisyyden etätunnistukseen. Komission tekemän rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien sääntöjen arvioinnin perusteella aiotaan myös ehdottaa, että

- tietojen saatavuutta parannetaan ja selkeytetään, jotta voidaan edistää rahoituspalvelujen tarjoajien mahdollisuuksia todentaa asiakkaan henkilöllisyys
- teknisten standardien avulla selkeytetään edelleen näkökohtia, jotka liittyvät yksityiskohtaista tunnistamista ja todentamista koskeviin osatekijöihin asiakassuhteen aloittamisessa ja
- teknisten standardien avulla parannetaan edelleen luottamusta siihen, että kolmannet osapuolet täyttävät asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat vaatimukset, myös vastuuvollisuuteen, avoimuuteen ja eettiseen käyttöön liittyvät näkökohdat.

Nämä tekniset standardit perustuisivat ensimmäisessä kohdassa mainittuihin EPV:n ohjeisiin.

Komissio aikoo myös osana eIDAS-asetuksen suunniteltua arviointia parantaa sen tehokkuutta laajentamalla sen soveltamisalaa yksityiselle sektorille ja edistämällä kaikkien eurooppalaisten luotettavia digitaalisia identiteettejä. Asetusta tarkistamalla saadaan tulevaisuuden vaatimukset täyttävä sääntelykehys, jolla tuetaan EU:n laajuista, yksinkertaista, luotettavaa ja turvallista järjestelmää henkilöllisyyksien hallinnoimiseksi digitaalisessa toimintaympäristössä.

Näiden toimenpiteiden pohjalta ja avointa rahoitusta koskevan työnsä (ks. 4.3 jakso) yhteydessä komissio pyrkii yhdistämään siihen lisää osatekijöitä, jotta digitaalisia identiteettejä voidaan käyttää esimerkiksi asiakassuhteen aloittamiseen toisen rahoituslaitoksen kanssa. Tämä voi koskea esimerkiksi seikkoja, jotka liittyvät sijoittajan soveltavuuteen tai asiakkaan luottoprofiiliin.

- *Digitaalisten rahoituspalvelujen laajentamisen helpottaminen kaikkialla sisämarkkinoilla*

Vuoteen 2024 mennessä kaikilla toimialoilla, joilla on varteenotettavat mahdollisuudet digitaaliseen rahoitukseen, on määrä soveltaa EU:n laajuisen toimiluvan periaatetta ja luvan myöntämistä keskitetyssä yhteyspisteessä. Yritysten pitäisi voida hyötyä muun muassa innovoinnin edistäjien eurooppalaisen foorumin (European Forum of Innovation Facilitators, EFIF) puitteissa toimivien kansallisten valvontainnovoinnin edistäjien ja uuden EU:n digitaalisen rahoituksen alustan välisestä tiiviistä yhteistyöstä.

Sisämarkkinoiden pitkäaikaisen periaatteen mukaan kuluttajilla ja yrityksillä pitäisi olla saatavillaan aidosti rajat ylittäviä palveluja, joita toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneet ja sen valvonnan piiriin kuuluvat yritykset tarjoavat yhteisesti sovittujen sääntöjen mukaisesti ("EU:n laajuinen toimilupa"). Kaikkien tällaisten palvelujen rajatylittävän tarjoamisen jäljellä olevien esteiden pitäisi olla erityisen matalia digitaalisissa palveluissa. Kuten monet julkiseen kuulemiseen vastanneista korostivat, EU:n rahoitusteknologian yritykset voivat kuitenkin tarjota palveluja ainoastaan omassa maassaan tai rajoittaa pääsyn digitaalisille alustoilleen rajattuun luetteloon kuuluville EU:n oikeudenkäyttöalueille sijoittautuneisiin asiakkaisiin. Tärkeimpiä syitä tähän on se, että sääntelykehys on erilainen eri maissa, minkä vuoksi

vaatimustenmukaisuudesta johtuvat kustannukset ovat kohtuuttomia useissa maissa toimiville toimijoille.

Komissio on muuttamassa sääntelykehystä, jotta mahdollisuus EU:n laajuiseen toimilupaan voidaan ottaa käyttöön digitaalisen rahoituksen kannalta keskeisillä toimialoilla. Lainsäätäjät sopivat joukkorahoitusasetuksesta joulukuussa 2019. Siinä otetaan käyttöön yhteiset säännöt ja EU:n laajuinen toimilupa erilaisille joukkorahoituspalveluille, muun muassa luotonvälitykselle. Komission tämän päivän ehdotuksissa kryptovaroista esitetään puolestaan yhteisiä sääntöjä ja EU:n laajuista toimilupaa kryptovarojen liikkeeseenlaskijoille ja palveluntarjoajille. Komissio aikoo tarkastella EU:n laajuisen toimiluvan merkitystä myös muilla toimialoilla, esimerkiksi selvitetessä muiden kuin pankkien lainanantoa koskevia vakavaraisuusvaatimuksia kiinnittäen asianmukaista huomiota kuluttajansuojasääntöihin (ks. jäljempänä oleva 4.4 jakso). Se selvittää myös, miten voitaisiin sertifioida teknisiä ratkaisuja, joiden tarkoituksena on auttaa yrityksiä täyttämään säännösten noudattamista koskevat velvoitteensa ("RegTech"¹⁶) ja tukea kyseisellä toimialalla yhteisiä toimintamalleja, yhteentoimivuus mukaan lukien. EU:n laajuisen toimiluvan käytännön soveltaminen edellyttää kuitenkin tiivistä yhteistyötä kotijäsenvaltion ja vastaanottavan jäsenvaltion valvojien välillä, jotta voidaan varmistaa, että yhteisesti sovitut säännöt pannaan täytäntöön ja että niitä sovelletaan yhdenmukaisesti. Komissio kannustaa Euroopan valvontaviranomaisia jatkamaan ja tehostamaan työtään, jolla edistetään yhteistyötä ja valvonnan lähentämistä.

Vähittäismaksustrategiassa esitetään lisäksi, miten komissio aikoo puuttua useisiin erityisiin sääntelykysymyksiin maksujen alalla, kuten nykyisiin käytäntöihin, joissa ulkomaisia IBAN-tilinumeroita ei hyväksytä ("IBAN-syrjintä").

Kuulemisessa saaduista vastauksista käy ilmi, että sidosryhmät pitävät valvontainnovaatioiden edistäjiä, kuten innovaatiokeskittyviä ja sääntelyyn liittyviä kokeiluympäristöjä, erittäin tärkeinä, myös rajatylittävässä yhteydessä. Komissio tekee Euroopan valvontaviranomaisten kanssa yhteistyötä EFIF-foorumin¹⁷ luoman innovaatioverkoston vahvistamiseksi. Se tukee myös kansallisia innovoinnin edistäjiä esimerkiksi rakenneuudistusten tukiohjelmalla¹⁸. Komissio tekee EFIF-foorumin kanssa yhteistyötä erityisesti varmistaa, että se tarjoaa vuoden 2021 puoliväliin mennessä menettelykehyksen rajatylittävän testauksen ja muiden sellaisten mekanismien käynnistämiseksi, joilla helpotetaan yritysten ja eri jäsenvaltioiden valvojien keskinäistä vuorovaikutusta.

Komissio perustaa yhteistyössä EFIF-foorumin kanssa uuden EU:n digitaalisen rahoituksen alustan, jolla edistetään yksityisten ja julkisten sidosryhmien yhteistyötä. Uusi alusta toimii jatkuvan vuorovaikutuksen väylänä verkossa, ja tässä uudessa digitaalisen rahoituksen ekosysteemissä otetaan huomioon digitaalista rahoitusta koskevasta tiedotuskampanjasta

¹⁶ RegTech: sääntelyteknologia on rahoitusteknologian alakokonaisuus, jossa keskitytään teknologioihin, joilla voidaan helpottaa sääntelyvaatimusten täyttämistä tehokkaammin ja vaikuttavammin kuin nykyisillä valmiuksilla.

¹⁷ EFIF perustettiin tammikuussa 2019 sääntelyn kokeiluympäristöjä ja innovointikeskittyviä koskevan Euroopan valvontaviranomaisten yhteisen raportin perusteella. Raportin mukaan tarvitaan toimia, joilla edistetään parempaa koordinaointia ja yhteistyötä innovoinnin edistäjien välillä, jotta rahoitusteknologian laajentamista voidaan tukea kaikkialla sisämarkkinoilla.

¹⁸ Rakenneuudistusten tukiohjelma on EU:n ohjelma, josta annetaan räätälöityä tukea kaikille EU:n jäsenvaltioille niiden institutionaalisia, hallinnollisia ja kasvua edistäviä uudistuksia varten.

saatu myönteinen palaute. Lisäksi se tarjoaa rajapinnan EFIF-foorumille sekä kansallisille innovoinnin edistäjille ja kansallisille sähköisiä lupia koskeville menettelyille. Jatkossa siitä voitaisiin kehittää laajempi yhteistyöalusta ja data-avaruus, jota toimiala tai valvontaviranomaiset voisivat käyttää innovaatioiden testaamiseen. Alusta suunnitellaan niin, että sille voitaisiin myöntää rahoitusta Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta, jolla tuetaan yhteistyöalustojen käyttöönottoa digitaaliteknologian valtavirtaistamista varten.

Digitaalisen rahoituksen valvonta edellyttää eri viranomaisten yhteistyön parantamista. EFIF-foorumiin kuuluu siksi edustajia esimerkiksi Euroopan tietosuojaneuvostosta, kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta vastaavista komission yksiköistä ja keskeisistä rahoitusalan ulkopuolisista kansallisista viranomaisista. Kyseiset edustajat osallistuvat EFIF-foorumin kokouksiin tarkkailijoina ja käsittelevät niissä rahoituspalveluja ja muita kuin rahoituspalveluja yhdistävien innovatiivisten liiketoimintamallien esiin tuomia haasteita.

Digitaalisen rahoituksen valvonta vaatii huomattavaa uutta osaamista. Komissio aikoo edelleen auttaa päivittämään valvojien teknistä osaamista, muun muassa EU:n FinTech-laboratorion¹⁹ avulla. Komissio on myös valmis suunnittelemaan kohdennettuja apuohjelmia kansallisten viranomaisten kanssa. Tämä voitaisiin esimerkiksi tehdä rakenneuudistusten tukiohjelman²⁰ avulla.

Keskeiset toimet

Komissio ehdottaa vuonna 2021 osana rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa laajempaa aloitetta asiakassuhteen aloittamista koskevien sääntöjen yhdenmukaistamista. Se perustuu tulevaan eIDAS-asetuksen arviointiin, ja tavoitteena on **panna täytäntöön digitaalisten identiteettien yhteentoimiva rajatylyttävä kehys.**

Komissio aikoo selvittää tarvetta ottaa käyttöön luvan **myöntämistä ja EU:n laajuista toimilupaa koskevia yhdenmukaistettuja lisäjärjestelmiä, tehdä yhteistyötä Euroopan valvontaviranomaisten kanssa EFIF-foorumin vahvistamiseksi ja perustaa EU:n digitaalisen rahoituksen alustanyksityisten ja julkisten sidosryhmien yhteistyön edistämiseksi.**

4.2. EU:n sääntelykehysten mukauttaminen digitaalisen innovoinnin edistämiseksi

Digitaalisen rahoituksen strategian tarkoituksena on varmistaa, että rahoituspalveluja koskeva EU:n sääntelykehys soveltuu digiajalle. Siihen kuuluu innovatiivisten teknologioiden käytön edistäminen ja kehysten saattaminen yhteensopivaksi ohjelmistojen tuotannossa ja käyttöönotossa noudatettavien hyvien käytäntöjen kanssa. Monet julkiseen kuulemiseen vastanneista katsoivat, että EU:n sääntöjen pitäisi olla teknologiariippumattomampia ja innovoinnin kannalta suotuisampia. Niitä pitäisi myös voida mukauttaa entistä nopeammin

¹⁹ EU:n FinTech-laboratorio perustettiin vuoden 2018 rahoitusteknologian toimintasuunnitelman yhteydessä. Se kokoaa yhteen palveluntarjoajia, rahoituslaitoksia ja valvontaviranomaisia, jotka perehtyvät syvällisesti erityisiin teknologioihin tai sovelluksiin.

²⁰ Rakenneuudistusten tukiohjelma on EU:n ohjelma, josta annetaan räätälöityä tukea kaikille EU:n jäsenvaltioille niiden institutionaalisia, hallinnollisia ja kasvua edistäviä uudistuksia varten.

innovaatioihin niin, että samalla noudatetaan edelleen kaikkia sääntöjä, joilla varmistetaan niiden turvallinen ja varma toiminta ja käyttäjien suojele.

- *Kryptovaroja ja tokenisoituja rahoitusvälineitä koskevien EU:n markkinoiden mahdollistaminen*

EU:n olisi vuoteen 2024 mennessä toteutettava kattava kehys, joka mahdollistaa hajautetun tilikirjan teknologian ja kryptovarojen käyttöönoton rahoitusalalla. Siinä olisi myös otettava huomioon näihin teknologioihin liittyvät riskit.

Kryptovarot ja niihin liittyvät lohkoketjut voivat luoda rahoitusalalle merkittäviä mahdollisuuksia: mahdollisesti edullisia ja nopeita maksuja, erityisesti rajatylittävissä ja kansainvälisissä maksutapahtumissa, uusia rahoitusmahdollisuuksia pk-yrityksille ja entistä tehokkaampia pääomamarkkinoita. Hyödykerahakkeilla voidaan edistää hajautettuja lohkoketjuverkostoja ja vakailta kolikoilla voidaan tukea koneiden välisiä maksuja liikenne- ja energia-alalla ja valmistusteollisuudessa. Niihin liittyy kuitenkin myös riskejä, ja siksi niitä pitäisi säännellä ja valvoa asianmukaisesti.

Tämän strategian lisäksi komissio esittää tänään lainsäädäntöehdotuksen²¹. Ehdotuksessa selkeytetään voimassa olevien EU:n sääntöjen soveltamista kryptovaroihin, otetaan käyttöön pilottijärjestelmä näiden sääntöjen soveltamisalaan kuuluvia kryptovaroja varten ja luodaan kryptovaroille, jotka eivät kuulu näiden sääntöjen soveltamisalaan, EU:n oikeudellinen kehys, joka perustuu erityyppisten kryptovarojen määritelmien luokitusjärjestelmään. Viimeksi mainittuihin kuuluvat hyödykerahakkeet ja erityiset säännöt, joilla säännellään rahoitusjärjestelmän vakauden ja rahatalouden riippumattomuuden erityisiä riskejä. Ne liittyvät maksamista varten käytettäviin rahakkeisiin, jonka arvo perustuu rahoitusvaroihin (tunnetaan myös nimellä ”vakaa kolikko”). Voimassa olevien sääntöjen soveltamista koskevat täydentävät tulkintaohjeet parantavat sääntelyn selkeyttä. Niiden avulla rahoitusalalla saadaan myös tehokkuushyötyjä, kun hajautetun tilikirjan teknologiaa voidaan käyttää pääomamarkkinoilla entistä laajemmin siten, että samalla noudatetaan edelleen turvallisuussääntöjä ja pidetään kiinni korkeatasoisesta käyttäjien suojasta.

Komissio aikoo harkita myös rahoitusyritysten hallussa olevien kryptovarojen vakavaraisuussääntöjen päivittämistä Baselin komitean meneillään olevan työn yhteydessä. Komissio aikoo myös selvittää, miten hajautetun tilikirjan teknologiaa voidaan käyttää pk-yritysten pääoman hankintaa koskevien toimien parantamiseen.

Digitaalitekniikoiden avulla myös keskuspankit voivat kehittää keskuspankkien digitaalivaluuttoja käteisen rahan digitaalisiksi vaihtoehtoksi. Niitä voidaan hyödyntää myös maksuja, rahoitusta ja kaupankäyntiä koskevan jatkuvan innovoinnin liikelle-panevana voimana. Komissio kannattaa vähittäismaksustrategiassa esitetyn mukaisesti keskuspankkien ja erityisesti EKP:n työtä, jossa tarkastellaan keskuspankin digitaalivaluutan vähittäisliikkeeseenlaskua suuren yleisön saataville samalla kun turvataan eurokäteisen asema laillisenä maksuvälineenä.

²¹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kryptovarojen markkinoista ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (COM(2020) 593) ja ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hajautetun tilikirjan teknologiaan perustuvien markkinainfrastruktuurien pilottijärjestelmästä (COM(2020) 594).

Jotta voidaan myös kannustaa vähä- tai nollapäästöisen hajautetun tilikirjan teknologian ja esineiden internetin kehittämistä ja niihin sijoittamista, komissio pyrkii yhdessä kestävän rahoituksen foorumin kanssa yhdistämään nämä sektorit kestävän rahoituksen luokitukseen vuoteen 2021 mennessä.

- *Yhteistyön ja pilvipalveluinfratruktuurin käytön edistäminen*

Pilvipalvelut helpottavat huomattavasti nopeaa ja joustavaa laajentumista ja siirtymistä modulaariseen tietotekniikka-arkkitehtuuriin, jolla edistetään yhteistyötä ja joka soveltuu parhaiten alun perin pilvipalveluja varten kehitettyihin sovelluksiin. Tämän helpottamiseksi ja sen varmistamiseksi, että EU:n pankit ja rahoituspalvelut voivat hyötyä pilvipalvelujen käytön tarjoamista eduista erittäin turvallisessa asiakaspuolen toimintaympäristössä, komissio ehdottaa tänään yleistä kehystä rahoitusalan kriittisille ulkopuolisille tieto- ja viestintätekniikan tarjoajille²², kuten pilvipalvelujen tarjoajille. Koska markkinat ovat erittäin keskittyneet, komissio ehdotti EU:n datastrategiassa käynnistävänsä eurooppalaisen pilvipalvelujen markkinapaikan, johon koko pilvipalvelutarjonta yhdistetään vuoden 2022 loppuun mennessä. Tämän markkinapaikan avulla parannetaan vaihtoehtoisten pilvipalvelujen tarjoajien saatavuutta, myös rahoitusallalla.

Komissio tukee lisäksi yhteistyötä siirtymällä entistä enemmän toimintoperusteiseen sääntelyyn (ks. jäljempänä oleva 4.4 jakso). Muilla toimintapoliittisilla toimenpiteillä pyritään lisäämään kilpailua ja markkinoiden toimivuutta hyödyntämällä jo saatavilla olevia itsesääntelyn menettelysääntöjä, joita on laadittu pilvipalvelujen tarjoajan vaihtamisesta ja tietojen siirtämisestä. Komissio on pyytänyt Euroopan kyberturvallisuusvirastoa (ENISA) kehittämään kyberturvallisuusasetuksen mukaisen pilvipalvelujen kyberturvallisuuden sertifiointijärjestelmän, jolla lisätään luottamusta erityisesti rahoituspalvelujen ja sääntelijöiden käyttämiin pilvipalveluihin. Muihin toimiin voi kuulua toimenpiteitä, joilla helpotetaan siirtymistä modulaariseen tietotekniseen arkkitehtuuriin ja luodaan edellytykset yhteistyölle muiden toimijoiden kanssa. Tällaisia suhteita voitaisiin vaalia myös osana EU:n digitaalisen rahoituksen alustaa (ks. edellä oleva 4.1 jakso), joka yhdistää vakiintuneet markkinatoimijat ja uudet markkinatulokkaat.

- *Ohjelmistoinvestointien edistäminen mukauttamalla aineettomia hyödykkeitä koskevia vakavaraisuussääntöjä*

Digitaalinen muutos edellyttää rahoitusallalta huomattavia investointeja ohjelmistoon. Tällä hetkellä ohjelmistoinvestointien vakavaraisuuskohtelu on erilaista eri oikeudenkäyttöalueilla. Eurooppalaisilla pankeilla myös pääomavaatimukset ovat tiukempia kuin muille oikeudenkäyttöalueille sijoittautuneilla pankeilla. Pankkialan digitalisaation helpottamiseksi entisestään komissio hyväksyy pian teknisiä sääntelystandardeja, joita EPV on parhaillaan laatimassa.

- *Tekoälytyökalujen käyttöönoton edistäminen*

²² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi rahoitusallan digitaalisesta häiriönsietokyvystä ja asetusten (EY) N:o 1060/2009, (EU) N:o 648/2012, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 909/2014 muuttamisesta (COM(2020) 595).

Komissio aikoo yhteistyössä Euroopan valvontaviranomaisten kanssa varmistaa vuoteen 2024 mennessä selkeät valvontaa koskevat odotukset siitä, miten rahoituspalveluja koskevaa lainsäädäntökehystä pitäisi soveltaa tekoälysovelluksiin.

Uusimpien tekoälytyökalujen keskeisenä lupauksena on ennusteiden saatavuuden helpottaminen. Tämän pitäisi auttaa yrityksiä säästämään kustannuksissa. Tekoäly voi myös johtaa tuottavampiin liiketoimintamalleihin ja täysin uusiin kilpailutapoihin, kun ennustamisteknologia muuttuu ajan mittaan tarkemmaksi ja luotettavammaksi. Kuluttajapuolella yritykset voisivat tekoälysovelluksia käyttämällä tarjota entistä parempia ja räätälöidympiä palveluja edullisemmin. Joissakin tapauksissa rahoituspalvelujen ulkopuolelle aiemmin jääneet ihmiset voisivat niiden avulla päästä palvelujen piiriin.

Kuten tekoälyä koskevassa valkoisessa kirjassa esitetään, komissio aikoo edistää tekoälyn käyttöä ehdottamalla huomattavia investointeja EU:n tasolla ja esittää tekoälyä koskevaa uutta, eurooppalaisiin arvoihin perustuvaa sääntelykehystä.

Julkiseen kuulemiseen osallistuneiden valtaenemmistö katsoi, että EU:n rahoitusallalla tarvitaan EU:n tason ohjausta tekoälysovellusten käytöstä rahoituksessa ja niiden sääntelykohtelusta. Rahoitusallalla katsottiin, että EU:n sääntöjen vaikutus tässä yhteydessä ei ollut oikeudellisesti selkeää. Asiakkaat mainitsivat, että tietyn tuloksen saavuttamistapaa ei ymmärretty eikä se ollut avointa, he pelkäsivät puolueellisuutta ja profiloinnin hyväksikäyttöä sekä vaikeuksia tekoälyyn perustuvien tulosten kyseenalaistamisessa. Valvontaviranomaiset ottivat esiin asiantuntemuksen ja selkeyden puutteen tiettyjen EU:n sääntöjen soveltamistavassa (esim. tekoälymallien selitettävyyden osalta).

Komissio kehottaa siksi Euroopan valvontaviranomaisia ja EKP:tä selvittämään mahdollisuutta laatia sääntely- ja valvontaohjeet tekoälysovellusten käytöstä rahoituksessa. Näissä ohjeissa pitäisi noudattaa tulevaa ehdotusta tekoälyä koskevasta uudesta sääntelykehyksestä, jota on suunniteltu vuodelle 2021. Euroopan valvontaviranomaiset aikovat hyödyntää myös tällä alalla äskettäin käynnistämäänsä työtä. Siihen kuuluu muun muassa Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen perustaman digitaalista etiikkaa käsittelevän asiantuntijaryhmän antama neuvonta. Euroopan valvontaviranomaisten pitäisi pyrkiä varmistamaan, että valvontaa koskevissa odotuksissa ja riskien lieventämisessä ei ole epäselvyyksiä, jotta tekoälypohjaisia ratkaisuja voidaan soveltaa EU:n rahoitusallalla turvallisesti, luotettavasti ja eettisesti. Näitä hyödynnetään myös komission tekoälyä koskevan valkoisen kirjan jatkotoimissa, jotka koskevat tekoälytyökalujen käyttöön yleisen tietosuojasetuksen mukaisesti liittyviä yleisempiä haasteita²³ tai riskejä, jotka liittyvät vilpilliseen toimintaan hintoja mukauttavien tekoälytyökalujen avulla.

- *Tulevaisuuden vaatimukset täyttävän lainsäädäntökehysten jatkuva varmistaminen*

Komission tavoitteena on varmistaa lainsäädännön säännöllisten arviointien ja tulkintaohjeiden avulla, että rahoituspalveluja koskevassa EU:n sääntelykehyksessä ei

²³ Kuulemisessa korostuivat monet kysymykset siitä, että tekoälytyökalujen tehokas käyttö voitaisiin estää tällaisten yleisen tietosuojasetuksen periaatteiden nojalla. Näitä periaatteita ovat muun muassa tietojen anonymiteetti, oikeus tulla unohdetuksi, automatisoituja päätöksiä koskevat oikeudet, tietojen minimointi ja käyttötarkoitussidonnaisuus.

määrätä tiettyjen teknologioiden käytöstä eikä estetä sitä ja että samalla varmistetaan sääntelytavoitteiden täytyminen edelleen.

Sääntelyyn liittyvä epävarmuus haittaa innovointia rahoitusosalalla, ja se voi olla haitaksi myös kuluttajille tai sijoittajille. Tässä strategissa esiin nostettujen keskeisten kysymysten lisäksi komissio aikoo tarpeen mukaan sisällyttää digitaalisen rahoituksen näkökohtia kaikkiin tuleviin lainsäädännön arviointeihin.

Digitaalisen innovoinnin edistyessä esiin nousee todennäköisesti uusia sääntelyyn liittyviä kysymyksiä. Komissio järjestää säännöllisesti digitaalista rahoitusta käsitteleviä tiedotuskampanjoita esiin nousevien kysymysten tunnistamiseksi. Niiden perusteella se antaa ohjeistusta EU:n sääntelykehiksen tulkinnasta säännöllisten tulkitsevien tiedonantojen avulla. Vuonna 2021 annettavaksi kaavailussa ensimmäisessä tulkitsevassa tiedonannossa täsmennetään vielä kryptovarojen kohtelua ja täydennetään asiaan liittyviä komission lainsäädäntöehdotuksia.

Keskeiset toimet

Komissio antaa tänään ehdotuksen **kryptovaroja koskevasta uudesta EU:n lainsäädäntökehiksestä**, joka koskee myös rahakkeita, joiden arvo perustuu rahoitusvaroihin (tunnetaan myös nimellä ”vakaa kolikko”) ja hyödykerahakkeita.

Komissio varmistaa säännöllisten arviointien avulla, että sääntelyyn liittyvät esteet, joita rahoituspalveluja koskevasta lainsäädännöstä mahdollisesti aiheutuu innovoinnille, poistetaan. Se antaa säännöllisesti **tulkintaohjeita siitä, miten rahoituspalveluja koskevaa voimassa olevaa lainsäädäntöä on sovellettava uusiin teknologioihin.**

4.3. Rahoitusalan datavetoisen innovoinnin edistäminen luomalla yhteinen rahoitusdata-avaruus

Uudessa Euroopan datastrategiassaan²⁴ komissio korosti, että datan saatavuutta ja datan yhteiskäyttöä on parannettava EU:ssa ja laajennettava näin julkisen ja yksityisen datan saatavuutta ihmisten, yritysten ja laajemman yleisen edun mukaisesti. Osana näitä toimenpiteitä ja tiiviissä yhteydessä muiden alojen toimenpiteisiin komissio aikoo perustaa yhteisen rahoitusdata-avaruuden toteuttamalla useita tässä jaksossa esitettyjä täsmällisempiä toimenpiteitä. Komission tavoitteena on auttaa yhdentämään eurooppalaisia pääomamarkkinoita, ohjaamaan investointeja kestäviin toimiin, tukemaan innovointia ja tuomaan tehokkuushyötyjä kuluttajille ja yrityksille. Komissio perustaa tiiviissä yhteistyössä Euroopan valvontaviranomaisten kanssa data-asiantuntijoiden ryhmän, jonka tehtävänä on antaa neuvoja yhteisen rahoitusdata-avaruuden perustamiseen liittyvistä teknisistä näkökohdista.

- *Kaikkien sääntelyn piiriin kuuluvien rahoitustietojen reaaliaikaisen digitaalisen saatavuuden helpottaminen*

²⁴ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle Euroopan datastrategiasta (COM(2020) 66 final, 19.2.2020).

EU:n rahoituspalveluja koskevan lainsäädännön nojalla julkisesti ilmoitettavat tiedot olisi vuoteen 2024 mennessä julkistettava koneella luettavissa vakimuodoissa. Osana pääomamarkkinoiden toimintasuunnitelmaansa komissio panee täytäntöön EU:n infrastruktuurin, jolla helpotetaan kaikkien pääomamarkkinoiden kannalta merkityksellisten julkisesti saatavilla olevien julkaisujen saatavuutta.

Rahoituslaitoksia vaaditaan nykyisin julkistamaan suuri määrä erilaisia taloudellisia tietoja. Digitaalisen toimintaympäristön osalta komissio aikoo varmistaa, että sääntelyyn piiriin kuuluvat tiedot annetaan sähköisissä koneella luettavissa muodoissa. Julkistamisen osalta komissio aikoo varmistaa, että rahoitustiedot, jotka yritykset ovat jo antaneet julkisesti saataville kansallisissa rekistereissä, katsotaan avoimesta datasta annetussa direktiivissä tarkoitetuiksi arvokkaiksi tietoaineistoiksi. Komissio aikoo myös kryptovaroja koskevasta ehdotuksesta lähtien ehdottaa EU:n rahoituspalvelulainsäädäntöön lainsäädäntötarkistuksia, joissa edellytetään julkaisujen antamista saataville järjestelmällisesti koneella luettavissa muodoissa. Pääomamarkkinaunionin osalta komissio aikoo tukea EU:n infrastruktuurin ja yhteentoimivuuden kehittämistä, jotta kaikkien julkisesti saatavilla olevien julkaisujen saatavuutta voidaan helpottaa. Infrastruktuuri suunnitellaan siten, että sille voitaisiin myöntää rahoitusta uudesta Digitaalinen Eurooppa -ohjelmasta, jolla tuetaan EU:n digitaalisten valmiuksien kehittämistä uusien teknologioiden käyttöönoton ja saatavuuden edistämiseksi.

- *Innovatiivisten tietoteknisten työkalujen parantaminen raportoinnin ja valvonnan helpottamiseksi*

EU aikoo vuoteen 2024 mennessä luoda edellytykset, jotka mahdollistavat sen, että säänneltyt yritykset voivat käyttää innovatiivisia teknologioita, kuten RegTech²⁵- ja SupTech²⁶-työkaluja, raportoinnissa ja että niitä voidaan käyttää myös viranomaisvalvonnassa. Sen pitäisi myös edistää datan yhteiskäyttöä valvontaviranomaisten kesken. Komissio aikoo yhdessä Euroopan valvontaviranomaisten kanssa laatia vuonna 2021 valvontatietoja koskevan strategian, jossa otetaan huomioon valvontaan liittyvää raportointia koskevan lainsäädännön toimivuustarkastuksen²⁷ tulokset. Strategian tavoitteena on pyrkiä varmistamaan, että i) valvontaan liittyvät raportointivaatimukset (myös määritelmät, muodot ja prosessit) ovat yksiselitteisiä, mukautettuja, yhdenmukaistettuja ja soveltuvia automaattiseen raportointiin, ii) käytettävissä olevia kansainvälisiä standardeja ja tunnisteita, myös oikeushenkilötunnusta, käytetään täysimääräisesti ja iii) valvontatiedoista raportoidaan koneella luettavissa sähköisissä muodoissa ja niitä on helppo yhdistää ja käsitellä. Tämä helpottaa RegTech-työkalujen käyttöä raportoinnissa ja SupTech-työkalujen käyttöä viranomaisten tekemässä data-analysissä.

Komission tavoitteena on myös varmistaa, että EU:n sääntelyn keskeiset osat ovat käytettävissä luonnollisella kielellä tehtävää käsittelyä varten, että ne ovat koneella luettavissa ja että ne voidaan panna täytäntöön. Yleisemmin tarkoituksena on helpottaa

²⁵ RegTech: sääntelyteknologia on rahoitusteknologian alakokonaisuus, jossa keskitytään teknologioihin, joilla voidaan helpottaa sääntelyvaatimusten täyttämistä tehokkaammin ja vaikuttavammin kuin nykyisillä valmiuksilla.

²⁶ SupTech: valvontateknologia on rahoitusteknologian alakokonaisuus, jossa käytetään innovatiivista teknologiaa valvonnan tukena. Se auttaa valvontaviranomaisia digitalisoimaan raportointi- ja sääntelyprosesseja.

²⁷ https://ec.europa.eu/info/consultations/finance-2017-supervisory-reporting-requirements_fi

raportointivaatimusten suunnittelua ja toteuttamista. Lisäksi komissio aikoo kannustaa käyttämään nykyaikaisia tietoteknisiä työkaluja tietojen jakamiseen kansallisten ja EU:n viranomaisten kesken. Ensimmäisessä vaiheessa koneella luettavan ja täytöntöönpanokelpoisen raportoinnin alalla komissio on käynnistänyt raportointivaatimusten rajattua kokonaisuutta koskevan kokeiluhankkeen.

- *Yritysten välisen datan yhteiskäytön edistäminen EU:n rahoitusallalla ja sen ulkopuolella (avoin rahoitus)*

EU:lla pitäisi olla vuoteen 2024 mennessä käytössä avoimen rahoituksen kehys EU:n datastrategian, tulevan data-asetuksen ja digitaalisista palveluista annetun asetuksen mukaisesti. Sitä koordinoidaan maksupalveludirektiivin arvioinnissa.

Tarkistetulla maksupalveludirektiivillä edistettiin merkittävästi sitä, että pankit ja kolmansia osapuolia olevat palveluntarjoajat voivat jakaa ja käyttää asiakkaiden sallimia tietoja uusien palvelujen luomista varten (”avoin rahoitus”). Komissio aikoo aloittaa maksupalveludirektiivin arvioinnin vuonna 2021, jonka yhteydessä on määrä arvioida myös direktiivin soveltamisala.

Avoimen rahoituksen avulla voidaan parantaa rahoitustuotteita, kohdentaa neuvontaa entistä paremmin, parantaa saatavuutta kuluttajille ja tehostaa yritysten välisiä liiketoimia. Kun käytävissä on aiempaa enemmän asiakastietoja, palveluntarjoajat voivat tarjota yksilöllisempiä palveluja, jotka on räätälöity paremmin asiakkaiden erityistarpeiden mukaan. Rahoitustuotteita koskevan datan yhteiskäyttöä koskevalla tasapainoisella sääntelykehyksellä tuetaan rahoitusallaa datavetoisen rahoituksen täysimääräisessä käyttöönnotossa. Sillä myös suojataan tehokkaasti rekisteröityjä, joiden on pystyttävä hallitsemaan tietojaan kokonaisuudessaan.

Komissio aikoo siksi ehdottaa lainsäädäntöä entistä laajemmasta avoimen rahoituksen kehuksesta vuoden 2022 puoliväliin mennessä. Se perustuu tulevaan aloitteeseen, jossa keskitytään tietojen saatavuuteen, sekä muun muassa tulevaan data-asetukseen ja digitaalisista palveluista annettuun asetukseen²⁸. Komissio on jo aloittanut kilpailupolitiikkaansa arvioinnin, jonka tarkoituksena on varmistaa kilpailupolitiikan digitaalinen valmius²⁹. Tässä yhteydessä se myös määrittelee, tarvitaanko alakohtaisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan alustojen oikeudenmukainen saatavuus kaikille rahoituspalvelujen tarjoajille. Kuten vähittäismaksustrategiassa ilmoitettiin, komissio aikoo selvittää EU:n tason aloitteita voidakseen puuttua maksupalvelujen tarjoajien nykyisiin ongelmiin, kun ne yrittävät käyttää tietyissä mobiilialustoissa (kuten puhelimissa tai tableteissa) saatavilla olevia NFC-lähitiedonsiirtoteknologia-antenneja, joita käytetään tehokkaita lähimaksuja varten. Avoimen rahoituksen kehys perustuu myös edellä mainittuihin digitaalisia identiteettejä koskeviin aloitteisiin.

²⁸ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12417-Digital-Services-Act-deepening-the-Internal-Market-and-clarifying-responsibilities-for-digital-services>

²⁹ Komissio arvioi parhaillaan horisontaalisiin ja vertikaalisiin sopimuksiin sovellettavia sääntöjä sekä markkinoiden määritelmästä annettua tiedonantoa. Lisäksi komissio käynnisti kesäkuussa 2020 julkisen kuulemisen, jonka pohjalta se arvioi, tarvitaanko uutta kilpailutyökalua, jolla voitaisiin puuttua sellaisiin rakenteellisiin ongelmiin, joita ei voida ratkaista tehokkaimmalla mahdollisella tavalla nykyisten kilpailusääntöjen puitteissa. Lisätietoja näistä arvioinneista on saatavilla kilpailun pääosaston verkkosivustolla <https://ec.europa.eu/competition/consultations/open.html>

Keskeiset toimet

Komissio tarkistaa EU:n lainsäädäntöä varmistaakseen, että julkistettavat tiedot ovat saatavilla koneella luettavissa vakiomuodoissa, ja luo **EU:n rahoittaman infrastruktuurin julkistamista varten**.

Komissio esittää **strategian valvontatiedoista** vuonna 2021.

Komissio antaa lainsäädäntöehdotuksen **uudesta avoimen rahoituksen kehiksestä** vuoden 2022 puoliväliin mennessä. Ehdotus perustuu laajempiin tietojen saantia koskeviin aloitteisiin ja on niiden kanssa täysin yhdenmukainen.

4.4. Digitaaliseen muutokseen liittyvien haasteiden ja riskien käsittely

Rahoitusalan digitaaliseen muutokseen liittyy myös haasteita ja riskejä. Digitaalinen toimintaympäristö itsessään vaikuttaa siihen, että jotkin niistä ovat monialaisia. Toiset taas liittyvät nimenomaisemmin edellä esitettyihin yksittäisiin poliittisiin aloitteisiin.

- *Rahoitusvakauden turvaaminen, sijoittajien ja kuluttajien suojeleminen noudattaen periaatetta, jonka mukaan samanlaiseen ja riskeiltään samankaltaiseen toimintaan sovelletaan samoja sääntöjä*

Vakavaraisuutta ja markkinakäyttäytymistä koskevaa sääntelyä ja valvontaa on määrä mukauttaa vuoteen 2024 mennessä siten, että uusi rahoituksen ekosysteemi vastaa tulevaisuuden vaatimuksiin. Tämä koskee myös perinteisiä sääntelyyn piiriin kuuluvia rahoituslaitoksia sekä rahoituspalveluja tarjoavia teknologian palveluntarjoajia.

Rahoituspalvelujen piiriin tulee jatkuvasti enemmän – niin isoja kuin pieniä – teknologiayrityksiä joko suoraan tai epäsuorasti. Monet teknologian palveluntarjoajat tarjoavat nyt maksuja ja niihin liittyviä palveluja. Komission julkiseen kuulemiseen vastanneet odottavat kuitenkin, että muiden rahoituspalvelujen, kuten lainojen, vakuutusten ja kuluttajien ja yritysten omaisuudenhoidon, verkkotarjontaa kehitetään edelleen. Suuret teknologiayritykset toimivat usein välittäjinä yhdistämällä useita palveluja ja tuotteita niihin liittyviin rahoituspalveluihin, kuten maksuihin, rahoitukseen tai vakuuttamiseen. Niistä tulee siten rahoituspalvelujen markkinapaikkoja. Nämä yritykset voivat laajentaa rahoituspalveluja nopeasti suuressa käyttäjäkunnassaan ja muuttaa markkinarakenteita perinpohjaisesti, mikä voi vaikuttaa joskus haitallisesti kilpailuun. Suuret teknologiayritykset tarjoavat myös useita digitaalisen teknologian ratkaisuja, joita käytetään rahoituspalvelujen tarjonnassa, muun muassa rahoitusosalalle soveltuvia laitteistoja, ohjelmistoja ja pilvipohjaisia palveluja.

Teknologiayrityksistä tulee siksi todennäköisesti erottamaton osa rahoituksen ekosysteemiä, ja valtaosa julkiseen kuulemiseen vastanneista odottaa riskien lisääntyvän sen vuoksi. On tärkeää puuttua kaikkiin näihin riskeihin eikä vain niihin, jotka vaikuttavat asiakkaisiin (vakuutusnottajiin, sijoittajiin ja tallettajiin), mutta myös laajempiin rahoitusvakautta koskeviin kysymyksiin ja kilpailuun rahoituspalvelumarkkinoilla. Tällaiset kysymykset ovat merkittäviä sen kannalta, miten teknologiayritykset tarjoavat rahoituspalveluja ja miten ne ovat kuluttajien ja yritysten saatavilla. Merkittäviä ovat myös sekaryhmien rahoitusosien ja muiden kuin rahoitusosien väliset mahdolliset heijastusvaikutukset. Tässä yhteydessä sääntelyn ja valvonnan olisi oltava oikeasuhteista ja niissä olisi noudatettava periaatetta,

jonka mukaan samanlaiseen ja riskeiltään samankaltaiseen toimintaan sovelletaan samoja sääntöjä, minkä lisäksi erityistä huomiota olisi kiinnitettävä merkittävien toimijoiden riskeihin.

Teknologialla edistetään myös tietyn rahoituspalvelun aiemmin yhtenäisten arvoketjujen rikkomista. Kun perinteisesti yksi palveluntarjoaja on tarjonnut useimpia rahoituspalveluja, digitaalisten teknologioiden ansiosta yritykset voivat erikoistua arvoketjun tiettyyn osaan. Tämä lisää kilpailua ja voi parantaa tehokkuutta. Se kuitenkin myös monimutkaistaa arvoketjuja, minkä vuoksi valvojien on aiempaa hankalampaa saada yleiskuvaa arvoketjun riskeistä. Tämä pätee erityisesti, jos arvoketjuun kuuluviin yhteisöihin sovelletaan erilaisia sääntely- ja valvontakehyksiä.

Komissio mukauttaa tarvittaessa voimassa olevia markkinakäyttäytymistä ja vakavaraisuutta koskevia EU:n oikeudellisia kehyksiä, jotta rahoitusvakuus voidaan edelleen turvata ja asiakkaita suojata noudattaen periaatetta, jonka mukaan samanlaiseen ja riskeiltään samankaltaiseen toimintaan sovelletaan samoja sääntöjä. Komissio tekee tässä prosessissa tarpeen mukaan yhteistyötä EKP:n, kansallisten keskuspankkien ja toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Maksupalvelustrategiassa esitetyn mukaisesti komissio aikoo ensinnäkin tarkastella uudelleen maksupalveludirektiiviä ja sähkörahadirektiiviä.

Toiseksi se arvioi, miten voidaan varmistaa hajautuneempien arvoketjujen ja rahoituspalvelujen uusien tarjoajien kattava valvonta. Yksi mahdollisuus, joka sisältyy tämän strategian ohella esitettyyn ehdotukseen kryptovaroista on perustaa valvontakollegio tietyn rahoituspalvelujen arvoketjun ekosysteemiä varten. Tällä parannettaisiin yhteistyötä ja varmistettaisiin, että mikään riski ei jää huomiotta.

Kolmanneksi komissio selvittää tapoja, joilla voidaan varmistaa, että vakavaraisuusvalvonnan soveltamisala on riittävän laaja alustojen ja teknologiayritysten rahoituspalvelujen tarjonnasta sekä tekniikan ja rahoituksen alan monialayrityksistä ja konserneista johtuvien riskien havaitsemiseksi. Sitä varten se arvioi, onko konsernien valvontaa koskevan EU:n rahoituspalvelulainsäädännön, kuten finanssiryhmittymädirektiivin, säännösten institutionaalinen soveltamisala riittävän laaja ja joustava, jotta ne voivat mukautua jatkuvasti muuttuvaan rahoitusmarkkinarakenteeseen riippumatta yrityksen rakenteesta ja konsernin päätoimialasta. Finanssiryhmittymädirektiiviin sisältyvä konserniriskien täydentävä valvonta voisi myös olla yksi tapa vahvistaa alakohtaisten valvojien välistä yhteistyötä, jotta voitaisiin saada yleiskäsitys eri palveluntarjoajien tarjoamista yhteenkytketyistä rahoituspalveluista.

Neljänneksi komissio tarkastelee sitä, tarvitaanko lainsäädäntöehdotuksia, joilla voidaan puuttua mahdollisiin riskeihin, jotka ovat seurausta pankkialan ulkopuolisten yritysten mahdollisista laaja-alaisista lainanantotoimista. Niihin voi sisältyä riskejä sekä mikro- että makrovakaudelle.

Näiden toimien valmistelemiseksi komissio pyytää Euroopan valvontaviranomaisilta neuvoa kysymyksiin, jotka koskevat periaatetta, jonka mukaan samanlaiseen ja riskeiltään samankaltaiseen toimintaan sovelletaan samoja sääntöjä, sekä entistä hajautuneempia arvoketjuja, valvonnan soveltamisalaa ja muiden kuin pankkien lainanantoon liittyviä vakavaraisuusriskejä, minkä jälkeen se päättää tarvittavista lainsäädäntötarkistuksista vuoden 2022 puoliväliin mennessä.

- *Kuluttajien ja yleisen edun suojele*

EU:n on yhdistettävä kaikkiin tämän strategian täytäntöön panemiseksi toteutettaviin toimenpiteisiin tavoite kuluttajien mahdollisuuksien jatkuvasta lisäämisestä ja suojelusta, jotta voidaan varmistaa, että he pystyvät hyötymään turvallisesti innovatiivisten tuotteiden ja palvelujen laajemmasta saatavuudesta. Tämän rinnalla on edistettävä yleisen edun suojele rahanpesun, terrorismin rahoituksen ja muun rahoituksen väärinkäytöksen, myös veronkierron, riskeiltä.

Digitaalisessa maailmassa kuluttajilla ja sijoittajilla voi olla saatavillaan aiempaa monipuolisempia rahoituspalveluja, myös edullisempia ja innovatiivisempia palveluja. Yhteentoimivien digitaalisten identiteettien avulla voidaan helpottaa näiden tuotteiden etäkäyttöä myös rajojen yli. Julkiseen kuulemiseen osallistuneiden kesken vallitsi kuitenkin myös laaja yksimielisyys siitä, että kun teknologiarytykset kasvattavat markkinaosuuttaan rahoituspalveluista, kuluttajille aiheutuu lisäriskejä, joita voivat olla muun muassa kilpailun mahdollisen vähenemisen ei-toivotut seuraukset.

Komissio liittää kaikkien tämän strategian osien täytäntöönpanoon tavoitteen siitä, että rahoituspalvelujen saatavuutta kuluttajille on parannettava ja puututtava samalla heille aiheutuviin riskeihin. Tämän osalta erityisen tärkeitä ovat myös 4.1 jaksossa tarkoitettu turvallisen etätunnistamisen uusi kehys, julkaisujen saatavuuden parantaminen ja 4.3 jaksossa tarkoitettu avoimen rahoituksen kehys.

Komissio aikoo arvioida, voitaisiinko useiden EU:n säädösten kuluttajansuojaa ja markkinakäyttäytymistä koskevia näkökohtia parantaa siten, että niissä otettaisiin huomioon uudet digitaaliset tavat tarjota rahoituspalveluja, ja millä keinoin se voitaisiin toteuttaa. Alakohtaiseen rahoituspalvelukehykseen kuuluu useita kuluttajien ja henkilötietojen suojele koskevia sääntöjä, muun muassa sääntöjä liiketoiminnan harjoittamisesta, tietojen julkistamisesta, luottokelpoisuudesta ja neuvonnasta. Rahoituspalvelujen etämarkkinoinnista annetussa direktiivissä esitetään lisävaatimuksia rahoituspalvelujen etämyynnistä. Lainsäädännön tulevien arviointien yhteydessä komissio aikoo arvioida järjestelmällisesti, soveltuvatko kuluttajansuojasäännöt ja rahanpesun, terrorismin rahoituksen ja muun rahoituksen väärinkäytöksen, myös veronkierron, torjuntaa koskeva sääntelykehys digitaaliseen maailmaan, ja ehdottaa tarvittaessa lainsäädäntötarkistuksia.

Sen varmistamiseksi, että eurooppalaiset kuluttajat ovat tietoisia näistä mahdollisuuksista ja että digitaalisissa rahoitustuotteissa ja -palveluissa hyödynnetään niiden mahdollisuuksia torjua taloudellista syrjäytymistä, komissio on valmis osaltaan rahoittamaan digitalisaation keskittyviä lukutaito-ohjelmia, joita jäsenvaltioiden on määrä toteuttaa, esimerkiksi rakenneuudistusten tukiohjelman avulla. Komissio ottaa myös asianmukaisesti huomioon pääomaunionin toimintasuunnitelmassa ehdotettujen talouslukutaitoa koskevien toimien digitaalisen näkökannan³⁰.

³⁰ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Pääomamarkkinaunioni ihmisille ja yrityksille – uusi toimintasuunnitelma” (COM(2020) 590).

- *Digitaalisen häiriönsietokyvyn vahvistaminen*

Rahoitusmarkkinoiden osallistujien digitaalisen häiriönsietokyvyn vahvistaminen on välttämätön monialainen toimenpide. Covid-19-pandemiasta johtuva riippuvuuden lisääntyminen digitaali- ja etäteknologioista on havainnollistanut tätä entisestään. EU:lla ei ole varaa siihen, että sen digitaalisen rahoitusinfrastruktuurin ja digitaalisten rahoituspalvelujen häiriönsietokyky ja turvallisuus kyseenalaistetaan. On myös minimoitava riski siitä, että asiakkaiden varat varastetaan tai heidän tietonsa vaarantuvat. Komissio antaa tänään tämän strategian ohella ehdotuksen rahoitusalan häiriönsietokyvyn parantamisesta. Sillä täydennetään verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuudesta annetun direktiivin³¹ käynnissä olevaa uudelleen tarkastelua.

Keskeiset toimet

Komissio ehdottaa vuoden 2022 puoliväliin mennessä voimassa olevaan rahoituspalveluja koskevaan lainsäädäntökehikseen tarvittavia mukautuksia kuluttajansuoja- ja vakavaraisuussäntöjen osalta, jotta voidaan suojata digitaalisen rahoituksen loppukäyttäjiä, turvata rahoitusvakaus, suojata EU:n rahoitusalan yhtenäisyyttä ja varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset.

Komissio antaa tänään ehdotuksen uudesta EU:n kehyksestä digitaalisen häiriönsietokyvyn vahvistamiseksi.

5. Päätelmät

Tässä strategiassa määritellään digitaalista rahoitusta Euroopassa koskevat keskeiset painopistealueet ja tavoitteet neljälle tulevalle vuodelle. Se perustuu kattavassa vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa saatuihin kannanottoihin.

Komissio sitoutuu useisiin tärkeisiin toimenpiteisiin näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Myös yksityisten sidosryhmien, kansallisten viranomaisten ja EU:n on tehtävä tiivistä yhteistyötä. Digitaalista rahoitusta koskevan tiedotuksen avulla komissio kannustaa kuluttajia, yrityksiä, vakiintuneita rahoitusyrityksiä, uusia rahoitusteknologian yrityksiä ja niiden työntekijöitä osallistumaan aktiivisesti tämän strategian täytäntöönpanoon. Komissio tekee yhteistyötä lainsäätäjien ja valvontayhteisön kanssa sekä EU:n tasolla että kansallisesti. Jäsenvaltioiden ja kansallisten valvojen pitäisi jatkaa ja laajentaa useita innovatiivisia aloitteitaan, jotta niiden vaikutukset laajenisivat kansallisten markkinoiden ulkopuolelle ja kattaisivat EU:n sisämarkkinat kokonaisuudessaan.

Yhdessä toimimalla EU voi olla edelläkävijänä digitaalisessa rahoituksessa, tukea talouden elpymistä ja hyödyttää eurooppalaisia ihmisiä ja yrityksiä.

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1148, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2016, toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa (EUVL L 194, 19.7.2016, s. 1).